

Rakentamisen sääntelyä ja terveyden valvontaa

Byggnadsreglering och hälsoövervakning

Camilla v. Bonsdorff

Vuoden 1875 rakennusjärjestyksessä määrättiin, että ulkokäymälät tulisi rakentaa vesitiiviille pohjalle. Samalla määräyksellä alkoi myös muu tarkastustoiminta kaupungissa, ensin rakennustarkastus sitten katujen ja torien yleinen siisteystarkastus. Likavesi johdettiin viemäreitä pitkin suoraan mereen kunnes Töölönlahden kurja ja haiseva tila johti siihen, että ensimmäinen jätevedenpuhdistamo rakennettiin Alppilan puistoon vuonna 1910, nykyisten sorsalammikoiden kohdalle.

Helsingin terveyslautakunta aloitti vuonna 1878. Ensimmäinen ympäristön terveyshaittoja koskeva säädös, terveydenhoitoasetus, annettiin vuonna 1879. Siinä säädettiin mm. asunnontarkastuksista, julkisista alueista, viemäreistä, talousvedestä ja elintarvikevalvonnasta. Vuonna 1884 perustettiin terveystarkastus ja palkattiin aluksi kaksi katsastusmiestä. Samana vuonna perustettiin elintarvikkeiden tutkimusasema Etelä-Esplanadille, kauppatorin välittömään läheisyyteen.

Toiseen maailmansotaan saakka terveydenhuolto painottui paljolti elinolosuhteiden korjaamiseen

Kyläsaaren piipun kaataminen 1988.
Kuva: Ilkka Viitasalo.

I byggnadsordningen från år 1875 bestämdes att avträden skulle byggas på vattenfast grund. Med samma bestämmelse inleddes även den övriga inspektionsverksamheten i staden: först byggnadstillsynen, sedan allmänna snygghetsgranskningar för gator och torg. Avloppsvattnet leddes längs kloaksystemen rakt ut i havet, ända tills Tölövikens usla och stinkande tillstånd ledde till att det första avloppsreningsverket byggdes år 1910 i Alpparken, på platsen där ankdamarna finns idag.

Helsingfors stads hälsovårdsnämnd inledde sin verksamhet år 1878. En första förordning om miljöhälsorisker, dvs. en hälsovårdsförordning, gavs år 1879. Den innehöll bestämmelser om bl.a. bostadssyner, offentliga områden, kloaker, hushållsvatten och livsmedelsövervakning. Hälsopolisen grundades år 1884, och till en början anställdes två inspektörer. Samma år

grundades en undersökningsstation för livsmedel på Södra Esplanaden, strax intill salutorget.

Före Andra världskriget var förbättrandet av levnasförhållandena den viktigaste betoningen i hälsovårdsfrågan, och det fanns inte möj-

Foto: Byholmens avfallsbränningsverks skorsten fälls år 1988.

eikä yksilön kunnalliseen terveydenhuoltoon voitu kiinnittää suurta huomiota. Sairaalalaitoksen kehittämisen rinnalla ympäristöterveydenhuolto jäi pitkälti taka-alalle, mutta nousi esiin ympäristön terveyshaittojen lisääntyessä 1970- ja 1980-luvuilla. EU:hun liittyessä, vuonna 1995 terveydensuojelulaki-, elintarvikelaki- ja hygienialakimääräykset muuttuivat aiempaa yksityiskohtaisemmiksi.

Kunnallinen ympäristönsuojelutyö muotoutuu lakisääteiseksi

”Likavettä älköön niin kaadettako tai johdettako älköönkä jätettä pantako sellaiseen paikkaan, että naapurille tai muulle lähellä asuvalle sen kautta aiheutuu haittaa” Näin todetaan vuonna 1920 säädetyssä ja nykyisinkin vielä voimassa olevassa laissa eräistä naapurussuhteista – varhaista ympäristönsuojelutoisuutta!

Varsinainen ympäristönsuojelu voidaan kuitenkin katsoa alkaneen Suomessa vesilain voimaantulon myötä 1960-luvun alussa. Ympäristönsuojelu käsitteenä nousi yleiseen tietoisuuteen ekologisena kysymyksenä 1962 Rachel Carsonin kirjan ”Äänetön kevät” myötä, kun kirjassa kuvataan torjunta-aineiden rikastumista luonnon ravintoketjuihin. Ympäristönsuojelu kiteytyi virallisesti omaksi kokonaisuudekseen YK:n järjestämässä Tukholman ympäristön ja kehityksen konferenssissa vuonna 1972.

Helsingissä oli jo aloitettu 1960-luvulla vesilain myötä määrätietoinen ja tuloksellinen työ jätevedenpuhdistuksen kehittämiseksi. Rakennusviraston vesiensuojelulaboratorio teki Helsingin jätevesien ensimmäisen johtamisluvan edellyttämät laajat vesistön perusselvitykset. Vesilautakunta toimi kunnallisena vesiviranomaisena vuoteen 1983 asti, minkä jälkeen sen tehtävät siirtyivät ympäristönsuojelulautakunnalle.

Kuntatason ympäristönsuojelutyön järjestelmällinen kehittäminen alkoi Suomessa ympäristöministeriön perustamisen jälkeen vuonna 1983. Sen jälkeen paneuduttiin ympäristönsuojelun aluehallinnon ja paikall-

lighet att fästa stor uppmärksamhet vid kommunal hälsovård för individer. Miljöhälsovården blev tämligen överskuggad av sjukvårdsväsendet, men fick större uppmärksamhet på 1970- och 1980-talet på grund av de ökande miljöhälsoriskerna. Anslutningen till EU år 1995 medförde mer detaljerade bestämmelser i hälsovårdslagen, livsmedelslagen och hygienlagen.

Det kommunala miljöårsarbetet blir lagstadgat

”Avfallsvatten må ej så utkastas eller avledas, ej heller avfall å sådan plats uppläggas, att granne eller annan nära boende därigenom tillskyndas olägenhet”. Detta bestäms i lagen angående vissa grannelagsförhållanden från 1920 och som ännu är i kraft – tidig miljömedvetenhet!

Den vattenlag som trädde i kraft i början av 1960-talet kan emellertid ses som det verkliga startskottet för miljöården i Finland. Miljöårdsbegreppet och ekologisk fråga trängde in i det allmänna medvetandet år 1962 med Rachel Carsons bok ”Tyst vår”, som beskriver hur bekämpningsgiften anrikas i naturens näringskedjor. Under FN-konferensen om miljö och utveckling i Stockholm år 1972 blev begreppet miljöårdsarbete kristalliserat till en egen officiell helhet.

I Helsingfors hade man redan med vattenlagen på 1960-talet inlett ett målmedvetet och resultatgivande arbete för att utveckla reningsmetoderna för avfallsvatten. Byggnadskontorets vattenvårdslaboratorium utförde de omfattande grundläggande undersökningar av avloppsvattnet i Helsingfors som krävdes för stadens första ledningstillstånd. Vattennämnden verkade såsom officiell vattenmyndighet fram till år 1983, varefter dess uppgifter övertogs av Miljöårsnämnden.

Efter att Miljöministeriet grundades år 1983 inleddes en systematisk utveckling av det kommunala miljöårsarbetet i Finland. Därefter började man arbeta för att utveckla en miljöårsförvaltning på regional och lokal nivå. Den regionala vattenförvaltningen blev

lishallinnon kehittämiseen. Aluehallinnossa vesihal-
linnosta kehittyi nykyiset alueelliset ympäristökeskuk-
set. Paikallishallinnossa päätöksenteko tiivistyi kun-
nallisen ympäristönsuojelulautakunnan aseman ympä-
rille.

Ympäristönsuojelun kunnallishallinnon tavoitteeksi
asetettiin ”kunnallishallinnossa hyvin toimiva, teho-
kas, kuntalaisia herkästi kuunteleva ja riittävän yhden-
mukainen ja yhtenäinen ympäristönsuojelun hallinto,
jonka keskeinen toimielin on ympäristönsuojelulauta-
kunta”.

Laki kuntien ympäristöhallinnosta (KYHL 64/86)
tuli voimaan 1.10.1986. Laki edellytti, että kaikkiin yli
3 000 asukkaan kuntiin perustettiin ympäristönsuoje-
lulautakunnat. Tätä lakia on pidetty maailmanlaajui-
sestikin merkittävänä ekologisten ympäristönsuojelu-
asioiden edistäjänä paikallistasolla, ongelmien synty-
paikoilla. Suomalaisen vaatimattomuuden osana sitä ei
kuitenkaan ole liiaksi markkinoitu kansainvälisesti,
kuten ei kuntien roolia yleensääkään.

Monessa kunnassa oli toiminut jo ennen tätä vapaa-
ehtoisia lautakuntia. Näin myös Helsingissä, jossa kau-
punginhallitus asetti vuonna 1971 pysyvän ympäris-
tönsuojeluneuvottelukunnan, sille
palkattiin sihteeri kaupunginkans-
liaan. Neuvottelukunta laati mm.
puidensuojeluohjeet (1972), joita
jaettiin laajalti myös kaupungin
ulkopuolelle. 1980-luvun alussa
laadittiin ensimmäiset ympäristö-
poliittiset toimintaohjelmat eri
osa- alueille: vesi, ilma, melu, jät-
teet ja luonnonvarat.

dagens regionala miljöcentraler. På lokal nivå samlas
des beslutsfattandet kring den kommunala miljövårds-
nämnden.

Miljövärdsmålsättningen på kommunal nivå var en
välfungerande och effektiv miljövärdsförvaltning som
uppmärksam lyssnar till invånarna och är tillräckligt
rättvis och kontinuerlig, och vars centrala organ är
miljövärdsnämnden.

Lagen om kommunernas miljövärdsförvaltning
(LKMF 64/86) trädde i kraft 1.10.1986. Lagen förut-
sätte instiftandet av miljövärdsnämnder i alla kommu-
ner vars befolkning överskrider 3000 invånare. Lagen
har t.o.m. på världsnivå setts som en viktig faktor i
främjandet av ekologiska miljövärdfrågor på lokal-
planet, där problemen ursprungligen uppstår. På grund
av typisk finländsk anspråkslöshet har dock varken la-
gen, eller kommunernas roll överlag för den delen,
förts fram i nämnvärd grad utomlands.

Före lagen trädde i kraft hade det redan funnits fri-
villiga nämnder i många kommuner. Så ock i Helsing-
fors, vars stadsstyrelse tillsatte en permanent miljö-
vårdsdelegation år 1971, och anställde en sekreterare
för denna vid Stadskansliet. Delegationen upprättade

bl.a. anvisningar för skydd av träd
(1972), vilka utdelades rätt omfat-
tande också utanför stadens områ-
de. I början av 1980-talet uppgjor-
des de första miljöpolitiska verk-
samshetsprogrammen för de olika
delområdena: vatten, luft, buller,
avfall och naturresurser.

Ekologia ja ekonomia yhdessä

ympäristönsuojelutoimisto perustetaan talous- ja suunnitteluosastoon

Kaupunginvaltuusto perusti Helsinkiin vapaaehtoisen ympäristönsuojelulautakunnan vuonna 1984. Se muutui lakisääteiseksi vuonna 1986. Samana vuonna 1.10. perustettiin ympäristönsuojelutoimisto kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoon. Ensimmäiset ympäristöpolitiikan tavoitteet hyväksyttiin valtuustossa vuonna 1985 osaksi kaupungin kuntasuunnitelmaa vuosille 1986–1990.

Ympäristönsuojelutoimistossa oli aluksi kolme henkilöä ja kanslia hoiti lautakunnan sihteeritehtävät.

Toimisto valmisteli lautakunnan käsittelyyn menevät asiat sekä hoiti mm. ilmansuojelu-, jätehuolto- ja meluntorjuntalain sekä muut lakisääteiset ympäristönsuojelutehtävät. Ympäristö- ja luontovalistusta kehitettiin ja Harakan luontokeskus Kaivopuiston edustalla avattiin yleisölle 1989.

Yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa valmistettiin ensimmäinen kokonaisvaltainen ympäristönsuojelun tavoiteohjelma vuosille 1990–94. Valtuusto hyväksyi ohjelman yleistavoitteet seuraaville osa-alueille: ilmansuojelu, meluntorjunta, luonto, luonnonvarojen hoito ja käyttö, virkistysalueiden turvaaminen, maankäyttö ja kaupunkirakenteen kehittäminen, ympäristökasvatus -valistus- ja -tutkimus sekä ympäristönsuojelu hallinnon kehittäminen. Kansliasta oli hyvät edellytykset sisään rakentaa ympäristönsuojelu kaiken päätöksenteon osaksi. Ympäristönsuojeluohjelma oli oiva yhteistyöasiakirja ympäristönsuojelun kehittämisessä.

Ohjelmien lähtökohtatiedoiksi laadittiin joka toinen vuosi ”katsaus ympäristön tilaan”, jossa arvioitiin ympäristöön vaikuttavia

Ekologi och ekonomi slås samman

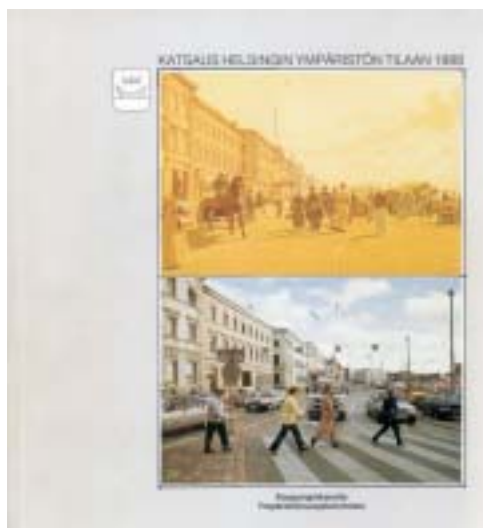
Miljövrårdskontoret grundas på ekonomi- och planeringsavdelningen

År 1984 grundade stadsfullmäktige en frivillig miljövrårdsnämnd för Helsingfors. År 1986 blev nämnden lagstadgad. Den 1 oktober samma år grundades Miljövrårdskontoret vid Stadskansliets ekonomi- och planeringsavdelning. De första miljöpolitiska målsättningarna godkändes av fullmäktige år 1985, inom ramen för stadens kommunala planering för 1986–1990.

Till en början arbetade tre personer på Miljövrårdskontoret, och nämndens sekreterararbete sköttes av kansliet. Miljövrårdskontoret utarbetade ärenden för behandling vid nämnden, och skötte de miljövrårdsuppgifter som bestämdes av bl.a. luftvårds-, avfallshanterings- och bullerbekämpningslagen samt av andra lagstadgade bestämmelser. Man arbetade för att utveckla miljö- och naturmedvetenheten, och år 1989 öppnades Stora Röntans Naturcentrum vid Brunnsparken.

Det första heltäckande målprogrammet för miljövrårdsfrågor utarbetades i samarbete med de övriga förvaltningsnämnderna. Programmet omfattade perioden 1990–1994, och följande generella målsättningsområden blev godkända av fullmäktige: luftvård, bullerbekämpning, natur, utnyttjande och vård av naturresurser, trygghet av rekreationsområden, utveckling av jordansvändning och stadsstruktur och uppfostran, upplysning och forskning i naturfrågor samt utveckling av miljövrårdsförvaltningen. Kansliet gav goda förutsättningar att integrera miljövrårdsfrågorna i samtliga beslutsprocesser. Miljövrårdsprogrammet utgjorde ett ypperligt samarbetsdokument för utvecklande av miljövrårdsarbetet.

Vart annat år utarbetades en ”miljööversikt” som innehöll en utvärdering av de olika faktorer

tekijöitä. Toimistossa oli vuonna 1989 16 työntekijää. Vuonna 1990 kaupunginkanslian ympäristönsuojelutoimisto yhdistettiin terveystieteiden valvontaosaston kanssa.

Uusi Ympäristökeskus perustettiin vuonna 1991

Ympäristökeskuksen toiminta perustuu lainsäädännössä kunnille määrättyihin tehtäviin, tukeaan ympäristölaboratorio ja hallintoyksikkö. Keskuksessa on 2006 noin 180 työntekijää. Valtaosa tehtävistä perustuu erityislakeihin, joissa on määritelty kunnalle kuuluvia ympäristöterveydenhuollon sekä ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtäviä. Ympäristönsuojelun yleistehtävät, yleinen ympäristönsuojelun edistäminen, ympäristövalistus ja ympäristön tilan seuranta perustuvat lakiin kuntien ympäristönsuojeluhallinnosta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien määrällistä kehitystä Suomessa on tarkasteltu kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain voimassaoloaikana olleiden säädösten määrän perusteella. Tällä perusteella tehtävien määrä on vuosina 1986–2002 lisääntynyt noin yhdeksänkertaiseksi. Yleiset ympäristönsuojelun edistämistehtävät ovat yleensä kunnissa jääneet vähemmälle huomioille lupaja valvonta-asioiden rinnalla. Helsingissä on kuitenkin myös panostettu myös yleiseen ympäristönsuojelun edistämiseen ja ympäristönsuojelutietoisuuden lisäämiseen mm. järjestämällä kuntalaisille opastettuja luontoretkeä, perustamalla Helsingin kierrätyskeskus (1990) ja Harakan luontokeskus (1989), ja laatimalla ympäristö-oppaita kuntalaisille.

Kestävä kehitys ja globaalit ympäristöhaasteet esiin

Toiseen (1994–1998) ja kolmanteen (1999–2002) ympäristöohjelmaan kytkettiin paikallisten haasteiden lisäksi YK:n Rio de Janeiron ympäristökokouksen

som påverkar miljön, och som tjänade som grundinformation för programmen.

År 1989 hade kontoret 16 anställda. År 1990 anslöts Stadskansliets miljövårdskontor till Hälsovårdsverkets övervakningsavdelning.

Helsingfors stads nya miljöcentral grundades år 1991

Miljöcentralen sköter uppgifter som genom lag stadgats för kommunerna, med hjälp av ett miljölaboratorium och en förvaltningsenhet. År 2006 är antalet anställda vid centralen ca. 180. Största delen av centralens uppgifter härstammar från speciallagar, i vilka kommunens tillstånds- och övervakningsskyldigheter i fråga om miljöhälsovård och miljövärd bestäms. Lagen om kommunernas miljövärdförvaltning innehåller närmare bestämmelser kring det generella miljövärdarbetet, det allmänna främjandet av miljövärdfrågor, miljöupplysningsarbetet samt uppföljningsskyldigheten kring miljöförhållandena.

De kommunala miljövärdmyndigheternas arbetsbördas utveckling har granskats utgående från hur många bestämmelser som varit i kraft under lagen om kommunernas miljövärdförvaltning. Ur detta perspektiv kan man konstatera att arbetsvolymen ungefär fördubblats under perioden 1986–2002. I kommunerna har det allmänna arbetet för miljövärdfrämjande vanligtvis blivit överskuggat av tillstånds- och övervakningsfrågor. I Helsingfors har det dock satsats också på allmänt främjande av miljövärd och miljömedvetenhet, bl.a. genom att erbjuda guide naturutflykter åt kommunens invånare, genom grundandet av Helsingfors återvinningscentral (1990) och av Stora Röntans Naturcentrum (1989), och genom att utge miljöguider.

Hållbar utveckling och globala miljöutmaningar läggs fram

Miljöprogram nummer två (1994–1998) och nummer tre (1999–2002) fortsatte att behandla lokala miljöfrå-

(1992) globaalit ympäristöhaasteet: ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen Helsingin omiksi tavoitteiksi.

Ympäristöajattelun laajeneminen kattamaan ympäristönäkökulman lisäksi yhteiskuntataloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen näkökulman on ollut haaste Rion kokouksesta lähtien. Tämä on merkinnyt myös kuntatasolla huomattavaa ajattelutavan muutosta joka huipentui vuosina 1997–2002 toteutettuun laajaan paikallisagendaprosessiin. Työn tuloksena valtuusto hyväksyi kestäväen kehityksen toimintaohjelman vuonna 2002. Sen toteuttamista konkretisoidaan Helsingin ekologisen kestävyuden ohjelmalla vuosille 2005–2008, ohjelma on myös kaupungin neljäs ympäristöohjelma.

Ympäristötoimella on ollut keskeinen rooli koko kaupungin osalta ympäristönsuojelun sekä kestäväen kehityksen edistäjänä. Edistymisen riippuu ratkaisevasti siitä, millaisen painoarvon kulloinkin ympäristöasiat saavat yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa. Myös taloudellinen kehitys vaikuttaa voimakkaasti ympäristöasioiden painoarvoon. Talouden ollessa tiukalla esim. työllisyyttä pidetään ympäristön tilaa tärkeämpänä näkökohtana kaupunkilaisten arvomaailmassa. Asukkaiden ympäristöasenteiden on pitkään tutkittu Helsingissä. Vaikka viime vuosien keskustelussa ympäristökysymykset ovat selvästi jääneet aiempaa vähemmälle huomiolle, osoittaa seuraava taulukko niiden edelleen olevan erittäin tärkeitä suurimmalle osalle helsinkiläisiä:

Tulevaisuuden haasteena on kulutuskäyttäytymiseen vaikuttaminen ja kuluttajien, myös kaupungin omakohtaisen sitoutumisen edistäminen. Kaupungin omia tuotanto- ja kulutustapoja muuttamalla ekotehokkaiksi voitaisiin saada parempia ja kestävämpiä tuotteita ja palveluja vähemmällä materiaali- ja energia-panoksilla ja samalla myös rahaa säästäen

gor, men dessutom tog man upp de globala miljöutmaningar som fastslogs vid FN:s miljökonferens i Rio de Janeiro (1992): klimatförändring och naturlig mångfald anammades som egna målsättningar för Helsingfors.

Sedan konferensen i Rio har den huvudsakliga utmaningen varit att utveckla ett bredare miljötankande som inte bara beaktar miljöperspektivet, utan också de samhällsekonomiska, sociala och kulturella synvinklarna. Detta har krävt en betydande omställning av tankesätten också på kommunal nivå, vilket kulminerade i den omfattande arbetsprocessen kring lokalagendan år 1997–2002. Som resultat av denna process godkände fullmäktige år 2002 ett program för hållbar utveckling. Detaljerna kring verkställandet av en hållbar utveckling konkretiserades i programmet för ekologisk hållbarhet 2005–2008. Detta är också stadens fjärde miljöprogram.

Miljöväsendet har för hela Helsingfors haft en central roll i främjande av miljövard och hållbar utveckling. Framstegen är starkt beroende av vilken vikt miljöfrågorna får inom samhällsdebatten och i beslutsfattandet. Också den ekonomiska utvecklingen kan ha en avgörande roll för hur miljöfrågor prioriteras. Om det går trögt för ekonomin brukar stadsborna anse att t.ex. sysselsättningen för arbetslösa är viktigare än miljöförhållandena. Invånarnas miljöattityder har länge granskats i Helsingfors. Även om miljöfrågorna under senaste år har fått tydligt mindre uppmärksamhet, kan man i tabellen se att största delen av invånarna i Helsingfors fortfarande tycker att de är mycket viktiga:

En framtidsutmaning är att påverka konsumtionsvanorna och väcka större engagemang, både bland konsumenterna och för stadens egen del. Genom att göra stadens egna produktions- och konsumtionsformer mera ekologiska kunde man få bättre och hållbarare produkter och tjänster för mindre material- och energiinsatser – och därmed också spara pengar.

Yhteiskunnallisten tavoitteiden kannatus 1989–2005

Stöd för samhälleliga målsättningar 1989–2005

Yhteiskunnalliset tavoitteet

Samhälleliga målsättningar

Erittäin tärkeänä pitävien osuus, %
Andel som anser frågan mycket viktig, %

	1989	1994	2000	2005
1. Ympäristön suojelu Miljövärd	75	66	75	70
2. Kansalaisten kulutusmahdollisuuksien lisääminen Ökade konsumtionsmöjligheter för medborgarna	3	11	13	9
3. Kulutuserojen tasoittaminen vähäosaisten välillä Utjämning av skillnaderna i konsumtion mellan samhällsgrupper	29	30	40	38
4. Työttömyden vähentäminen Minskning av arbetslösheten	48	79	76	78

Lähde: Lankinen 2005, 15.

Källa: Lankinen 2005, 15.

Helsinki raportoi ympäristön tilasta sekä ympäristömenoista ja -tuloistaan

Yritysmailmasta liikkeelle lähtenyt kehitys ympäristöjärjestelmien ja siihen liittyen ympäristöraportoinnin kehittämiseksi on vaikuttanut kehitykseen myös kuntasektorilla. Helsinki on oma-aloitteisesti laatinut jo vuodesta 2000 alkaen ympäristöraportin kunnallisten liikelaitosten oltua tiennäyttäjinä. Koko kaupungin kattavan ympäristöhallinnan kehittämiseksi on tehty työtä jo vuosia ja ympäristöasiat on nivottu yhä enemmän osaksi kaupungin talouden suunnittelua. Vuosien varrella tehty ympäristöohjelmatyö on edistänyt yhteisen näkemyksen löytämistä joka on kiteytynyt kulloinkin valtuuston hyväksymään ympäristöpolitiikkaan ja ympäristötavoitteisiin.

Helsingin ympäristön tilan kehitykseen vaikuttaa ratkaisevasti se, miten maankäytön, liikenteen ja rakennushankkeiden suunnittelussa otetaan huomioon ympäristönäkökohdat. EU:n on tiukentunut ympäristövaikutusten selvittämistä ja arviointia lainsäädännöllä, mikä korostaa ympäristöasioiden huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Viime vuosituhannen lopun tiedostetut ympäristöongelmat ovat muuttuneet yhä monimutkaisemmiksi. Tieto lisääntyy kiihtyvää vauhtia ja maailmanlaajuiset ympäristökysymykset kuten ilmastonmuutos asettaa

Helsingfors stad rapporterar om miljöns tillstånd och sina miljöutgifter och -inkomster

Den trend som började i företagsvärlden att utveckla miljösystem och därtill anknyttande miljörapporter har påverkat även kommunsektorn. Sedan år 2000 har Helsingfors följt de kommunala affärsverkens exempel och framställt miljörapporter på eget initiativ. Man har arbetat länge för att skapa en stadsomfattande miljöförvaltning, och miljöspörsmålen har i ökande grad integrerats i den ekonomiska planeringen. Det arbete som under årens lopp utförts i form av miljöprogram har bidragit till ett gemensamt synsätt, som kristalliseras i de olika miljöpolitiker och -målsättningar som godkänns av fullmäktige.

Miljöutvecklingen i Helsingfors avgörs av hur miljöhänsynen uppmärksammas i planeringsarbetet kring jord användning, trafik och byggnadsprojekt. EU har också inneburit en skärpning av förpliktelserna till utredningar och värderingar av miljöeffekter. Detta ger miljöfrågorna en ännu viktigare roll i planeringsarbetet och i beslutsprocesserna.

De miljöproblem som blev tydliga i slutet av förra seklet har blivit allt mer komplicerade. Informationsvolymen växer allt snabbare och nya krav ställs också på kommunerna som följd av de världsomfattande miljöproblemen, som t.ex. klimatförändringen. Rivningen

uusia haasteita myös kuntatasolle. Myllypuron 11 kerrostalon purku entisen kaatopaikan päältä voisi opettaa ennakoimaan ympäristöriskit. Samalla tulee varautua jo syntyneiden ympäristöhaittojen korjaamiseen vaikka vauriot eivät ehkä näy tai haise kuten naapuruussuhdelain säätämisen aikaan.

av 11 höghus som var byggda på en före detta avstjälplingsplats i Kvarnbäcken kan vara en värdefull läxa om vikten av att förutspå miljörisker. Samtidigt bör beredskapen finnas att åtgärda redan befintliga miljöskador, även om dessa kanske inte syns eller känns i näsan såsom på grannelagslagens tid.

Kirjallisuus ja lähteet: | Litteratur och källor:

Helsingin ympäristöhistoriasta lähemmin esim. seuraavissa teoksissa:

Schönach Paula (2004). Saippuakuplista suojeluun Vantaanjoen ympäristöhistoriaa vuosilta 1945–1963. Helsingin kaupungin tietokeskus, tutkimuskatsauksia 2004:6.

Näkökulmia Helsingin ympäristöhistoriaan (2001) (toim.) Laakkonen Simo, Laurila Sari, Kansanen Pekka & Schulman Harry. Helsingin kaupungin tietokeskus.

Muutosvastarinta murtuu, – eläköön kuntien ympäristönsuojelutyö, Helsinki 1996.

Lankinen Markku (2005). Helsinkiläisten ympäristöasenteet ja käyttäytyminen vuonna 2005, Helsingin kaupungin tietokeskus, tutkimuksia 2005:5.